

DET KONGELIGE
LANDBRUKSDEPARTEMENT

Nærings- og handelsdepartementet
Avdeling for næringsregulering og skipsfart
Pb 8014 dep
0030 Oslo

Deres ref
200302779-3/TRW

Vår ref
03/01715

Dato
02.10.2003

Høring. Forslag til ny minerallov.

Landbruksdepartementet viser til høringsbrev av 26. mai 2003. Departementet oversender herved et tillegg til oversendt uttalelse datert den 26. september d.å. Tillegget omhandler i sin helhet forhold omkring mineralvirksomhet og reindrift.

Reindrift er en liten næring i nasjonal målestokk, men både i samisk og lokal sammenheng har den stor betydning, - økonomisk, sysselsettingsmessig og kulturelt. Reindriften har alltid vært oppfattet og akseptert som en helt spesiell samisk næring. Reindriften er derfor en viktig del av det materielle grunnlaget for samisk kultur. Totalt foregår det reindrift i nærmere 140 av landets kommuner og på et areal som brutto utgjør 40% av landarealet i Norge.

På bakgrunn av nasjonale forpliktelser etter Grunnloven, og folkerettens regler om urbefolkninger og minoriteter, sees reindriftspolitikken i en generell same- og samfunnspolitisk sammenheng. Reindriftspolitikken er derfor bygd på to selvstendige grunnlag; en næringspolitisk produksjonsverdi og en samepolitisk kulturverdi. Landbruksdepartementet er det ansvarlige næringsdepartement for reindriftspolitikken, mens Kommunal- og regionaldepartementet er ansvarlig for samepolitikken generelt.

Den sentrale Reindriftsforvaltningen er lokalisert til Alta og har det samlede forvaltningsansvar for reindriften i landet. Reindriftsstyret, som oppnevnes av Landbruksdepartementet og Sametinget, skal være faglig rådgiver i forvaltningen av reindriftsnæringen og i arbeidet med reinforskning og veiledning. Videre skal Reindriftsstyret utføre de oppgaver som er gitt i eller med hjemmel i Lov om reindrift.

Landet er inndelt i seks reinbeiteområder: Øst-Finnmark, Vest-Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag/Hedmark. Retten til å drive reindrift innenfor disse områdene er eksklusiv for den samiske befolkning. Denne samiske særretten gjelder ikke utenfor disse områdene. Utenfor de nevnte reinbeiteområdene finner vi reindrift i Nord-

Postadresse	Kontoradresse	Telefon sentralbord	Internett-adresse	Landbrukspolitisk avdeling
Postboks 8007 Dep 0030 Oslo	Akersgt. 59 0030 Oslo	22 24 90 90 Telefaks arkiv 22 24 95 55	www.landbruk.dep.no E-post: postmottak@ld.dep.no Org.nr.:972 417 874	Tlf. 22 24 92 01. Faks 22 24 95 56 Saksbehandler M.Floor, Tlf. 22 24 92 24

Gudbrandsdal og Valdres. Denne er organisert som andelslag og skjer i regi av bygdefolk. Det er ikke tale om samisk reindrift som nevnt ovenfor, og virksomheten krever konsesjon i henhold til reindriftsloven § 5.

I hvert av de seks reinbeiteområdene er det etablert lokale forvaltningskontor. Disse er underlagt Reindriftsforvaltningen i Alta. For hvert reinbeiteområde er det etablert områdestyret som oppnevnes av de respektive fylkesting og Sametinget. Områdestyrene skal være faglig rådgiver og premissgiver overfor offentlig forvaltning og andre i saker som angår reindriften i vedkommende reinbeiteområde. Videre skal også områdestyrene utføre de oppgaver som er gitt i eller med hjemmel i reindriftsloven. De lokale forvaltningskontorene ved reindriftsagronomene er sekretariat for områdestyrene.

Hvert reinbeiteområde er videre delt inn i reinbeitedistrikter med egne styret. Distriktsstyret velges av og blant de aktive utøverne i distriktet, og det representerer reinbeitedistriktets interesser utad samtidig som det i noen utstrekning har offentlig myndighet innad.

Reindriften rettsgrunnlag hviler på et selvstendig grunnlag basert på alders tids bruk uavhengig av reindriftsloven. Dette betyr at reindriftsretten er beskyttet mot myndighetenes inngrep i samme grad som eiendomsretten og bruksretten generelt, det vil si at det er grenser for hvor langt myndighetenes inngrep kan gå uten at det utløser krav om erstatning. Imidlertid må også reindriften som bruksrettshaver finne seg i forskjellige reguleringer og begrensninger i utøvelsen. Reindriftsloven gir på sin side en nærmere definisjon av innholdet av reindriftsretten, samt en regulering og styring av utøvelsen. Reindriftsloven gir også føringer overfor grunneiere og andre bruksrettighetshaveres bruk av eiendom hvor det utøves reindrift, jfr § 28 første ledd. Med bakgrunn i at ulike aktiviteter kan være til særlig skade for reindriften, kan det respektive områdestyret med hjemmel i § 28 andre ledd stille vilkår for eller nedlegge tidsbegrenset forbud mot enkelte aktiviteter innenfor reinbeiteområdet, herunder leting og undersøking av mineraler.

Inngrep og forstyrrelser innenfor reinbeiteområdene har akselerert de siste tiårene. Dette har ført til varig reduksjon av arealer som reindriften har til rådighet, og til økte forstyrrelser. På bakgrunn av dette har Regjeringen ved flere anledninger påpekt behovet for et styrket vern av reindriften arealer, og da særlig de arealene som er av avgjørende betydning for en bærekraftig reindrift. Det vises til St meld nr 33 (20021-2002) Tilleggsmelding til St meld nr 55 (2000-2001) Om samepolitikken, kapittel 14.2 Reindrift og arealvern.

Mineralvirksomhet er en type virksomhet som vi av erfaring vet kan medføre særlig ulempe for reindriften. Direkte konsekvenser av mineralvirksomheten kan være direkte tap av beiteland som nedbygges, hindringer i reinens trekk og flyttleier og usikrede utvinningsområder som kan resultere i omfattende dyretragedier. Indirekte konsekvenser kan være midlertidig tap eller redusert bruk av omkringliggende beiteland, merarbeid for reineier og stress for reinen. Etter Landbruksdepartementets mening er en vesentlig årsak til ulempene grunnet mineralvirksomhet at aktiviteten har funnet sted til tider og i områder hvor reinen er særlig sårbar. Disse ulempene kunne vært betydelig redusert om reindriften hadde vært varslet om den forestående aktiviteten, slik at tiltakshaver kunne blitt gjort kjent med reindriften i området og foretatt de nødvendige tilpassinger.

For å sikre at reindriften blir synliggjort og tilstrekkelig ivaretatt i forbindelse med mineralvirksomhet har departementet følgende merknader/tekstinnspill:

Kapittel 15 Merknader til enkelte bestemmelser § 6 Fri leterett

Landbruksdepartementet foreslår at siste setning blir endret til:

Det tenkes da særlig på naturvern- og kulturminnelovgivning, **samt på reindriftsloven som pålegger tiltakshaver å ha særskilt oppmerksomhet på reindriften som utøves i området.**

Mineralloven § 10 Prøveuttak

Landbruksdepartementet foreslår at første setning blir endret til:

Ved prøveuttak inntil 2000 m³ masse skal Direktoratet, kommunen og **områdestyret for reindriften** varsles.

Mineralloven § 15 Varslingsplikt

Landbruksdepartementet foreslår at første setning blir endret til:

Undersøkeren skal skriftlig varsle Direktoratet, eierne og brukerne av grunnen, kommunen, fylkeskommunen, fylkesmannen og **områdestyret for reindriften** om undersøkelse minst tre uker før arbeidet igangsettes.

Kapittel 15 Merknader til enkelte bestemmelser § 17 Prøveuttak

Landbruksdepartementet foreslår at det blir innarbeidet følgende merknad til § 17:

Direktoratet skal med bakgrunn i reindriften som utøves i området særlig vurdere nødvendigheten av å sette vilkår for prøveuttaket for å redusere reindriftenens ulemper.

Kapittel 15 Merknader til enkelte bestemmelser § 50 Varsomhetsplikt

Landbruksdepartementet foreslår at det blir innarbeidet følgende merknad til § 50:

Med bakgrunn i reindriftsloven § 28 første ledd plikter de som ferdes i område hvor det utøves reindrift å vise hensyn og opptre med varsomhet slik at reinen ikke unødvendig uroes eller skremmes under beiting, flytting m.v. Særlig hensyn skal vises i forbindelse med reinens brunsttid, kalving, merking, skilling og slakting.

Mineralloven § 51 Sikringsplikt

Med bakgrunn i at tamreinen ikke defineres som verken husdyr eller vilt, ber vi om at første setning blir endret til:

Undersøker og utvinner av mineraler skal iverksette sikringstiltak for hele utvinningsområdet slik at arbeider etter loven ikke medfører fare for mennesker, husdyr og **tamrein**.

Med hilsen

Marit Myklevold e.f.
avdelingsdirektør

Morten Floor
rådgiver